

СВЕДОЧЕЊА

Пишу: Славица Радовић и Момчило Димитријевић

Мајор М. Марковић

*...Буди слободан и храбар,
Не бој се и не њлаши се јер је
Са њобом Госњог Боџ њвој
Куд љог да идеи...*

Исаија

Ратни вихор је протугњао Србијом, непотребно однео многе животе, затро породице, оставио сирочад. Народ смушен, понижен, потлачен није дочекао обећану слободу која је дошла са Толбухиним тенковима, за којима се у Србију и Београд упуњала Титова партизанска дружина и одмах успоставила (не)народну власт.

Србија, као **Уставна парламентарна монархија**, била је демократски уређена држава, а доласком комунистичког покрета, који је по хијерархији био антидемократски, демократија је суспендована.

Баво се увукао у људе. Народу беху свезане руке, уста запушена, душа у носу, „под камен“, „у плато“, „у пепео“ и ни у сну се није смело помињати име Српско, четничко, слава, Божић, Ускрс, Бог...

Комунисти су завели окрутан терор, кренули у општу потеру за свима који нису били лојални новој власти. Обезглављена српска реакција се тајно састајала, али је јавно хапшена и „јавно“ суђена. Домаћинска Србија је одавно била на коленима. Само они најхрабрији и најодважнији су дизали глас. Српски сељак је био веома живлав, упоран и по традицији склон противљењу – инату. Волео је своју земљу, своју приватну својину над којом је лебдео дух колективизације. Лансиране паролe „**Ради према могућностима, троши према потребама**“, или „**Ради колико можеш, а троши колико хоћеш**, или ” **Не можеш ти тако мало да ми платиш колико ја мало могу да радим**“ су проглашене за врховне (генијалне) истине, а биле су ординарне глупости. Погибелна и јалова идеја

„МОЈ ЖИВОТ ЈЕ У ТВОЈИМ РУКАМА“

Приповест о познанству и пријатељству мајора Марковића и **Павла Николића**, угледног домаћина из Високе, које се у неким животним приликама или неприликама претварало у право братство, датира још од првих дана рата када се Павле обрео у Марковићевом корпусу. Учвршћено је у послератним „слободним“ годинама. О томе, али и о трагичној судбини свога оца прича нам Драгојле Николић.

После дужег трагања **Пенезићевци послушници** ухватили су **Милоша и Љубинку на Иван Седлу** код Сарајева и повели их у Ужице. Марковић је искористио тренутак несмотрености и слабости својих пратилаца и побегао им. **Љубинка Алексић** спроведена је у Ужице и затворена, а тројица официра ОЗНЕ своју несмотреност платили су главама. Крцун их је убио на лицу места.

–*Како је избегао њојере њо Мачкајћу и обрео се у Висоци, сам Боџ зна. Тек једне зоре '45. њојавио се на кућном ѡрађу мођа оца – започиње приповест о своме оцу Драгојле. И данас ѡстојоји ѡрађ у Николићима на коме су њих*

социјализма подразумева апсолутну једнакост али и роштво које се може остварити само насилним путем. Укидањем приватне својине и суспендовањем људских, верских слобода и грађанских права, када нема појединачне иницијативе и личне одговорности, нема напретка друштва.

После рата кренуо је лов на људе. Сав могући олош претворио се у уходе и жбире. Истина је била врло скупа, а лаж и сведок, и судија, и целат, а покретне „сенке“ добро плаћено и награђено занимање. Ти људи, као претходница **УДБЕ** и **ОЗНЕ** били су увек за петама часних, моралних, оданих и храбрих људи који су се борили за идеале слободе, истине и правде.

Лета '41. године многи су кренули да мењају свет зла у свет добра, свет неправде у свет правде; да земљу беде и безнађа претворе у земљу достојанства и наде. Међу њима и мајор **Милош Марковић**. Кренуо је у историју, и стигао тамо где није наумио, као и читав његов нараштај, као и цео српски народ.

'45. и ослобођење нису донели велике промене. После победе антифашистичког блока и пропасти равногорског покрета и даље се наставило са прогањањима и убијањима. Сада је било много теже. Док су раније веровали да се боре против окупатора и непријатеља земље, сада су отворено убијали једни друге. **Потере ОЗНЕ вршљале су по целој земљи тражећи „домаће издајнике“** и њихове јатаке, склањајући их са лица земље. Ариљски срез и Висока били су им посебно интересантни. У бјелушким врлетима крио се **Дражин мајор Милош Марковић**, који је једва живу главу извукао из босанске голоте.

Од Титових верника задојених, „**Капиталом**“ – тим **Јеванђељем зла**, страдали су многи народни прваци, домаћини, а ова наша прича је прича о добрим и лошим људима и говори о страдању једног човека, страдању његове породице. Кроз њу се преламају судбине многих других страдалника и мученика, али нека нам то буде опомена и спомен истини која је далека, али достижна.

двојица седели и разговарали. Исѡричао му је све и на крају рекао: „Ја сам дошао код ѡебе. Мој живој је у ѡвојим рукама. Ради и ѡша хоћеш, а ја ѡи ѡредлажем да ме убијеш.“ Знао је да ѡо мој оѡац неће урадиѡи.

Крити мајора у то време било је равно самоубиству, јер је било само питање дана када би његови јатаци били ухаћени.

– *Оѡац је Милоша ѡознавао, а ја сага са ове дисѡианце мођу да ѡреѡѡосѡавим да је у ѡоме кључну улођу одиѡрала Љубинка. Уз ѡмоћ ујака Жара Маѡѡовића, коме се ѡвероио, ѡокојни оѡац је мајора Марковића сакрио у ѡећину, у Присоју, уѡремасе наше куће, где је ѡрезимио '45. на 1946. годину. С обзиром да су моји имали забран у Присоју, а да се у ѡо време кресао листѡ за овце и ѡведа, несмеѡано су и без икакве сумње мођли да оглазе ѡамо. Пећина је била скривена, али је била сигурна. Ван свих ѡуѡшева и ѡоळेда.*

Али није било свеједно. **ОЗНА** је преврнула небо и земљу не би ли пронашла Марковића. Чак је по Висоци и Бјелуши „чешљала“ и **37. санѡачка дивизија**. Мајора нису нашли. Ипак, '46. године десило се нешто што је читаву

